

	Magsjuka (virusorsakad gastroenterit)	
Vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg i Kronobergs län	Diarienummer	Sida 1
Framtagen av: Medicinskt ansvarig sjuksköterska Vårdhygien Region Kronoberg	Utgåva 09	Ersätter 2016-04-29
Godkänd och fastställd av: Medicinskt ansvarig sjuksköterska i respektive kommun	Fastställd 2021-10-06	Giltig från 2021-10-12

Denna rutin är ett komplement till den nationella Vårdhandboken: Infektioner i magtarmkanalen-
[Virusorsakad gastroenterit, inklusive vinterkräksjuka](#)

Allmänt

Vid magsjuka sprids stora mängder virus och bakterier från tarmen till omgivningen. Smittspridning sker när tarmbakterier når munnen via händer, förorenade ytor och föremål, livsmedel, handdukar mm.

Vanliga symtom är kräkningar och/eller diarréer, ofta hastigt insjuknande. Vid häftiga kräkningar och diarréer bildas droppar (droppsmitta) som kan innebära risk för smitta.

Var observant så inte andra diagnoser missas under ett utbrott.

Vid infektion med *Clostridium difficile* gäller separat rutin, [se länk](#)

Vårdtagare med diarré eller kräkning

Vårdtagare - Ordinärt boende	Deltar inte i sociala aktiviteter förrän 2 dygn efter sista kräkning eller diarré Extra städning på tag-ställen som t.ex. handtag, toalett, kranar görs vid de tillfällen som personal ändå är på plats.
Vårdtagare - Särskilt boende	Egen lägenhet och egen toalett. Vårdtagaren stannar i lägenheten till 2 dygn efter sista kräkning eller diarré om möjligt Handhygien före måltid och efter toalettbesök, hjälp vårdtagaren vid behov Byt kläder och sängkläder dagligen samt omgående vid förorening Handdukar byts efter varje användning. Vid symtomfrihet ska sängen rengöras och renbäddas och vårdtagaren ska duscha och få rena kläder, se slutstädning.
Personal	Basala hygienrutiner utgör grunden för all vård och omsorg. Vid föroreningar på händer och underarmar, tvätta med tvål och vatten. Torka torrt innan handsprit används Personal bör vara observant på tidiga magsjukesymtom och då stanna hemma, speciellt när magsjuka finns i omgivningen.
Delad lägenhet med annan	Person som delar lägenhet med den sjuke bör stanna i lägenheten

Måltider	Vårdtagare med symtom och eventuell medboende serveras mat på vådrummet. Matbrickan diskas i maskin om materialet tillåter, annars torka med klor- eller väteperoxidbaserad duk.
Avfall Tvätt	Egen tvättsäck på rummet. Vid risk för läckage använd dubbla soppåsar eller tvättsäckar. Påsen och tvättsäcken försluts på rummet. Hantera som vanligt avfall eller tvätt. Tvätta sängkläder och handdukar i minst 60 °C. Kläder tvättas enligt ordinarie rutin se länk Handskar används vid hantering av smutstvätt
Medicinskteknisk utrustning/hjälpmedel	Utrustningen ska vara rumsbunden. Utrustning som inte kan vara rumsbunden (till exempel bladderscan) rengörs med ytdesinfektion.
Besök	Undvik besök på enheten vid pågående utbrott. Besökare ska inte uppehålla sig i gemensamma lokaler. Informera om smittoriskerna och vikten av god handhygien. Person med symtom på gastroenterit de senaste 2 dygnen bör om möjligt avstå besök.
Överflyttning av vårdtagare till annan enhet	Informera mottagande enhet. Exponerad vårdtagare utan symtom ska ha eget rum med egen toalett under inkubationstiden (2 dygn). Vårdtagare från sjukhusavdelning med utbrott ska vara symtomfri i 2 dygn eller kan ha varit utsatt för smitta, men ännu inte insjuknat. Detta under förutsättning att egen lägenhet med tillgång till egen toalett kan ordnas och att vårdtagaren kan stanna i lägenheten under inkubationstiden, 2-3 dygn.

Ledningsrutiner vid smittspridning på enhet

- Gäller till och med 2 dygn efter symtomfrihet på enheten

Utbrott: Tre eller fler vårdtagare/personal insjuknar med symtom på magsjuka inom en sjudagarsperiod

Ledningsansvarig - Enhetschef- Ansvarig sjuksköterska	Daglig utvärdering av åtgärder MAS informeras MAS kontaktar vårdhygien om eventuell provtagning
Personal	Avdela ett fåtal personal att enbart vårda insjuknade och exponerade patienter under arbetspasset. Denna personal hanterar inte livsmedel. Tillämpas dygnet runt. Personal som insjuknar under arbetspass går hem omgående. Ska vara observant på tidiga magsjukesymtom och då stanna hemma, speciellt när magsjuka finns i omgivningen.
Insjuknad personal	Personal som insjuknat kan återgå till arbetet efter 48 timmar stabil symtomfrihet.
Personal - tjänstgöring på annan enhet	Symtomfri personal kan nästföljande dag tjänstgöra på annan enhet eller vårda symtomfria vårdtagare på enheten. Duscha och byt till rena privata kläder innan arbetspasset. Vid tjänstgöring på annan enhet under samma arbetspass ska personal duscha och byta arbetskläder.
Provtagning - Ansvarig sjuksköterska	I samråd med vårdhygien (som tillhandahåller remiss). Syfte: utbrottsdiagnostik. Ett negativt prov utesluter inte calicivirus Svar skickas till vårdhygien med kopia till MAS

Lista över insjuknande och slutrapport - Ansvarig sjuksköterska - Enhetschef	För lista/loggbok över insjuknade, se länk: Insjuknandekurva Symptomlista vid magsjuka Slutrapport och insjuknandekurva skickas till MAS och vårdhygien, se länk: Slutrapport Ansvarig sjuksköterska bedömer när smittfriförklaring kan göras.
Hemtagningsstopp	Beslutas endast i samråd med MAS
Skyltning	Efter kontakt med MAS Länk till: förslag på skylt vid utbrott av magsjuka
Måltider/personalrum	God handhygien är grunden för all mathantering Informera kökspersonal om pågående magsjuka. Avdela köks-/matansvarig personal. Deltar inte i vårdarbetet. Alla patienter äter på rummet. Gemensam matsservering (buffé, fikavagn, fruktskål, sockerskål) tas bort. Hantera disken på vanligt sätt d.v.s. skild från mathantering. Engångsmaterial behöver vanligen inte användas Städa ur personalkök, kassera gemensamma livsmedel. Ingen gemensam fika. Ta bort disktrasa, byt diskborste. Använd torkpapper. Olika fikarum för de olika personalgrupperna vid kohortvård om möjligt
Aktiviteter	Gemensamma aktiviteter ställs in.

Städrutiner – lägenhet och hygienutrymme tillhörande insjuknad vårdtagare

Punktdesinfektion av kroppsvätskor	Torka upp föroreningar med klor- eller väteperoxid baserad duk Vid större mängd förorening rengör först med rengöringsmedel och vatten. Noggrann mekanisk bearbetning/gnuggning.
Flergångsmaterial	Använd disk- eller spoldesinfektor. Värmekänslig utrustning desinfekteras med klor- eller väteperoxid baserad duk. Vid tveksamhet kontakta vårdhygien.
Daglig rengöring/städning	Horisontella ytor samt "tag-ställen" (till exempel sänggrind, rollator, lysknapp, lampa mm) torkas med klor- eller väteperoxid baserad duk 1-2 ggr/dag samt vid behov. Använd signeringslista. Desinfektera rumsbunden utrustning.
Toalettstädning	Handfat, "tag-ställen" toalettstol, rengörs 2-3 ggr/dygn samt vid behov med klor- eller väteperoxid baserad duk. Använd <u>städlista</u> som signeras. Desinfektera rumsbunden utrustning.

Smittfristädning

Lägenhet/bostad

Kassera förpackningar med engångsmaterial (till exempel handskar/förkläden)

Kassera 30 cm av torkpapperet

Byt toalettrulle och toalettborste

Städning 1: Noggrann mekanisk rengöring/gnuggning med fuktad engångs mikrofiberduk eller rengöringsmedel och vatten.

- säng, sängbord med tillbehör
- stolar och övriga plana ytor
- toalett och handfat med tillhörande utrustning
- hjälpmedel/utrustning
- hållare för torktulle
- förpackningar för tvål- och handsprit

Städning 2: Rengöring av ovanstående ytor med klor- eller väteperoxidbaserad duk.

Byt desinfektionsdukarna ofta så att ytan hålls fuktig i minst 5 min (inverkningsstid).

Undantaget madrassöverdrag som rengörs med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel (70% etanol) eller tvättas vid behov.

Golvet städas med torr och fuktig metod.